

Europejski Przegląd Sądowy

MIESIĘCZNIK

JERZY PLEWA

UE-Mercosur: umowa partnerstwa, która dzieli

TOBIASZ NOWAKOWSKI

Abuzywność klauzuli zmiennego oprocentowania
opartej na wskaźniku referencyjnym w świetle
orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości

5
(236)

maj
2025

www.wolterskluwer.pl

www.czasopisma.wolterskluwer.pl

CENA 109 ZŁ (W TYM 8% VAT)
Indeks 206261

Wolters Kluwer

PRAKTYCZNE ROZWIĄZANIA DLA SKOMPLIKOWANYCH KWESTII PRAWNYCH

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRZESTĘPSTWO POPEŁNIONE ZA GRANICĄ

redakcja naukowa
Jarosław Majewski, Piotr Zakrzewski

Anna Błachnio-Parzych, Piotr Kardas, Marek Kulik
Jarosław Majewski, Aleksandra Nieprzecka, Ryszard A. Stefański
Sławomir Steinborn, Dominik Zając, Piotr Zakrzewski

 Wolters Kluwer

W publikacji zaprezentowano kluczowe zagadnienia związane z odpowiedzialnością za przestępstwa popełnione poza granicami kraju oraz międzynarodową współpracą w sprawach karnych.

Autorzy – uznani eksperci z różnych ośrodków akademickich – analizują zarówno aspekty materialnoprawne, jak i prawnoprocesowe, przedstawiając praktyczne rozwiązania dla skomplikowanych kwestii prawnych.

Publikacja omawia między innymi następujące zagadnienia:

- odpowiedzialność karną za niesprawcze postacie współdziałania przestępnego w układach transgranicznych oraz za przemyt narkotyków poza granicami państwa
- warunek podwójnej karalności
- europejski nakaz dochodzeniowy
- ekstradycję do krajów nieobjętych Europejską konwencją o ekstradycji z 1957 r.
- przejęcie orzeczenia organu państwa obcego do wykonania w Polsce.

Książka jest przeznaczona dla praktyków: adwokatów, radców prawnych, sędziów i prokuratorów zajmujących się sprawami karnymi oraz dla pracowników naukowych zainteresowanych szeroko rozumianym prawem karnym.

REDAKCJA NAUKOWA:

Jarosław Majewski – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Karnego na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; adwokat specjalizujący się w prawie karnym; członek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego.

Piotr Zakrzewski – doktor nauk społecznych w dyscyplinie prawo, adiunkt w Katedrze Prawa Karnego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; radca prawny, od 2019 r. pracuje w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich.

Jak funkcjonuje Trybunał Sprawiedliwości?

Jak wiadomo, orzecznictwo TSUE jest przedmiotem wielu artykułów w naszym czasopiśmie i większości zamieszczonych w nim glos. Z tego względu na uwagę zasługują dane ilustrujące działalność tej instytucji unijnej. W kwietniu 2025 r. ukazało się sprawozdanie za 2024 r. zawierające wiele zarówno ogólnych, jak i szczegółowych informacji. Warto przypomnieć, że 1.09.2024 r. weszła w życie reforma sądownictwa unijnego, wprowadzająca właściwość Sądu Unii do rozpoznawania pytań prejudycjalnych w niektórych obszarach prawa unijnego, a także rozszerzająca dopuszczalność wnoszenia odwołań do TS. Reforma ta będzie miała wpływ na działalność TSUE, a także na statystyki w następnych latach. Została omówiona w numerach 10 i 11 EPS z 2024 r.

Poniżej zostaną przytoczone niektóre dane dotyczące samego Trybunału Sprawiedliwości w 2024 r. Nie obejmują natomiast Sądu Unii, którego sprawozdanie również zostało ogłoszone.

W 2024 r. TS zamknął 863 sprawy, co jest niemal rekordem w całej jego historii, w tym wydał 512 wyroków. Najwięcej wyroków, bo 376, zostało wydanych w postępowaniach prejudycjalnych. Ponadto wydano 106 wyroków w wyniku odwołań od orzeczeń Sądu Unii oraz 30 wyroków w postępowaniach ze skarg bezpośrednich. Najwięcej zakończonych spraw dotyczyło przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, podatków, zbliżania ustawodawstw i własności intelektualnej.

Trybunał wydał w 2024 r. jeden wyrok w bardzo rzadko wykorzystywanym pełnym składzie w sprawie C-470/21, *La Quadrature du Net, Fédération des fournisseurs d'accès à Internet associatifs, Franciliens.net, French Data Network* przeciwko Premier ministre, Ministre de la Culture (EU:C:2024:370), dotyczącej danych osobowych i przeciwdziałania naruszeniom praw własności intelektualnej. Znacznie, bo aż do 75, wzrosła liczba orzeczeń wydanych przez Wielką Izbę TS.

Średni czas rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczeń w trybie prejudycjalnym wydłużył się z 16,8 miesiąca w 2023 r. do 17,2 miesiąca w 2024 r., a czas rozpatrywania skarg bezpośrednich wydłużył się w tym samym okresie z 20,8 miesiąca do 21,5 miesiąca.

W ubiegłym roku do TS wpłynęło 920 nowych spraw, w tym 573 wnioski o wydanie orzeczeń w trybie prejudycjalnym. Zostały wniesione 53 skargi bezpośrednie. Do Trybunału wpłynęło wiele spraw dotyczących prawa konkurencji i pomocy państwa, ochrony konsumentów i środowiska czy też polityki społecznej i transportu. Duża liczba spraw dotyczyła polityki gospodarczej i pieniężnej oraz środków ograniczających przyjętych w związku z wojną w Ukrainie, a także przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Polskie sądy wystąpiły w ubiegłym roku z 47 wnioskami o wydanie orzeczeń prejudycjalnych; to prawie tyle samo, ile rok wcześniej.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

How the Court of Justice Works?

The judgments of the Court of Justice of the European Union (CJEU) are written up in many articles in our journal and the majority of the commentaries contained in it. Therefore, data describing the activities of this EU institution warrant attention. The 2024 Annual Report containing a lot of both general and detailed information was published in April 2025. It should be noted that the reform of the Union's judicial system transferring the jurisdiction to hear and determine questions referred for a preliminary ruling in specific areas of the EU law to the General Court, as well as extending the admissibility of appeals brought to the CJEU, took effect on 1 September 2024. This reform will affect the activities of the CJEU as well as statistics in future years. This was discussed in 2024, in issues 10 and 11 of *European Judicial Review*.

Selected data on the Court of Justice itself in 2024 are cited below. However, they do not include the General Court that also published its Annual Report.

In 2024, the CJEU closed 863 cases, which is almost a record in its history, while issuing 512 judgments. The most judgments, 376, were issued in preliminary ruling proceedings. Furthermore, 106 judgments were issued as a result of appeals against judgments of the General Court, and 30 judgments – in direct-action proceedings. The largest number of cases closed applied to the area of freedom, security and justice, taxation, approximation of laws and intellectual property.

In 2024, the CJEU, in the very rare situation of sitting in the Full Court, gave a decision in C-470/21, *La Quadrature du Net, Fédération des fournisseurs d'accès à Internet associatifs, Franciliens.net, French Data Network v Premier ministre, Ministre de la Culture* (EU:C:2024:370), relating to personal data and preventing violations of intellectual property rights. The number of decisions given by the Grand Chamber of the Court increased significantly to 75.

The average time taken to deal with requests for a preliminary ruling rose from 16.8 months in 2023 to 17.2 months in 2024, whilst the time taken to deal with direct actions over the same period went from 20.8 months to 21.5 months.

Last year, 920 new cases were brought to the CJEU, of which 573 were requests for a preliminary ruling and 53 were direct actions. The CJEU was seized of many cases relating to competition or State aid, the protection of consumers and the environment or social or transport policy. A large number of cases concerned economic and monetary policy or the restrictive measures adopted in the context of the war in Ukraine, but also the area of freedom, security and justice.

Polish courts filed 47 requests for a preliminary ruling last year, which is almost the same as in the previous year.

Professor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

Jerzy Plewa

UE-Mercosur: umowa partnerstwa, która dzieli..... 4

Tobiasz Nowakowski

Abuzywność klauzuli zmiennego oprocentowania opartej na wskaźniku referencyjnym w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości..... 14

GLOSZY

Jan Pabisiak

Telos Traktatów – Trybunał Sprawiedliwości a ewolucja obywatelstwa unijnego – glosa do wyroków Trybunału Sprawiedliwości z 19.11.2024 r., C-808/21, Komisja Europejska przeciwko Republice Czeskiej, oraz z 19.11.2024 r., C-814/21, Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej..... 22

Jakub Kerlin, Dariusz Ceran

Prawne wyzwania procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków – glosa do wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 12.12.2024 r., C-118/23, Rada Nadzorcza Getin Noble Bank S.A. i in. przeciwko Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu..... 34

Katarzyna Szepelek

Kognicja TSUE w sprawach dotyczących międzynarodowych stosunków handlowych – glosa do wyroku Sądu z 9.11.2022 r., T-246/19, Królestwo Kambodży, Cambodia Rice Federation przeciwko Komisji Europejskiej..... 44

KAMIEŃ MIŁOWE ORZECZNICTWA – UNIJNE PRAWO PODATKOWE

Agnieszka Franczak

Zasada niedyskryminacji podatkowej w podatku akcyzowym – wprowadzenie i wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 18.01.2007 r., C-313/05, Maciej Brzeziński przeciwko Dyrektorowi Izby Celnej w Warszawie..... 55

UNIJNE ORZECZNICTWO SĄDÓW POLSKICH

Orzecznictwo Sądu Najwyższego

(Michalina Szpyrka)..... 64

Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego

(Robert Talaga)..... 65

Materiały do publikacji powinny zostać przesłane pocztą elektroniczną. Objętość nadesłanych tekstów nie powinna przekraczać 25 000–30 000 znaków ze spacjami. Teksty muszą mieć tytuł, abstrakt w języku polskim (o objętości około 800 znaków), śródtytuły, podsumowanie, słowa kluczowe, przypisy opracowane w tradycyjny sposób – na dole strony, krótką notkę o autorze oraz adres e-mailowy do korespondencji. Autor może zaproponować tłumaczenie na język angielski tytułu tekstu, abstraktu oraz słów kluczowych. Należy także podać (w przypisie) informacje o źródłach finansowania danej publikacji, takich jak np. granty krajowe, międzynarodowe, dotacje fundacji, stowarzyszeń lub instytucji komercyjnych. Do tekstu należy dołączyć bibliografię załącznikową. Przekazując tekst do redakcji, Autor przenosi na Wydawcę wyłączne prawo do jego publikacji (prawa autorskie i wydawnicze). Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów, zmiany tytułów, śródtytułów oraz poprawek merytorycznych i stylistycznych, również w wersji angielskiej. Materiały niezamówione nie będą zwracane.

Warunkiem publikacji jest odesłanie uprzednio podpisaną umowę z Wydawnictwem. Podstawowe zasady recenzowania nadesłanych tekstów oraz wymagania dla Autorów dotyczące ghostwritingu są dostępne na stronie: <http://www.wolterskluwer.pl/proces-publicacji-w-czasopiśmie>.

Redakcja uprzejmie informuje, że za publikację w „Europejskim Przeglądzie Sądowym” nie są wypłacane honoraria autorskie.

Przedruk materiałów publikowanych w „Europejskim Przeglądzie Sądowym” wymaga zgody Wydawcy.

Niedozwolone jest cytowanie wyimków publikacji bez powołania się na źródło.

Wersją podstawową (referencyjną) czasopisma jest wersja papierowa.

Za publikację na łamach „Europejskiego Przeglądu Sądowego” Autor otrzymuje 40 pkt (zgodnie z załącznikiem do komunikatu Ministra Nauki z 5.01.2024 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, wydanego na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.).

Miesięcznik jest ujęty w międzynarodowej bazie European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+).

Czasopismo jest indeksowane w bazie ICI Journals Master List za rok 2023 (ICV 2023 = 61,66).

Table of contents

ARTICLES AND DISSERTATIONS

Jerzy Plewa

EU-Mercosur: The Partnership Agreement that Divides 4

Tobiasz Nowakowski

*Abusiveness of a Variable Interest Rate Clause based
on a Reference Rate in the light of Judgments of the Court of Justice*..... 14

COMMENTARIES

Jan Pabisiak

*The Telos of Treaties – Court of Justice and Evolution of the Citizenship
of the Union – Commentary of Judgments of the Court of Justice
of 19 November 2024, C-808/21, European Commission
v Czech Republic and of 19 November 2024, C-814/21,
European Commission v Republic of Poland* 22

Jakub Kerlin, Dariusz Ceran

*Legal Challenges of the Bank Resolution Procedure
– Commentary on the Judgment of the Court of Justice
of 12 December 2024, C-118/23, Supervisory Board
of Getin Noble Bank S.A. and Others v the Bank Guarantee Fund* 34

Katarzyna Szepelak

*Jurisdiction of the CJEU in Cases regarding International Trade Relations –
Commentary on the Judgment of the Court of Justice
of 9 November 2022, T-246/19, Kingdom of Cambodia,
Cambodia Rice Federation v European Commission* 44

CASE LAW MILESTONES – EU TAX LAW

Agnieszka Franczak

*Principle of Non-Discrimination in Excise Duty – Introduction
and Judgement of the Court of Justice of 18 January 2007, C-313/05,
Maciej Brzeziński v the Director of the Warsaw Customs Office* 55

EU-RELATED CASE LAW OF POLISH COURTS

Case law of the Supreme Court

(Michalina Szpyrka) 64

Case law of the Supreme Administrative Court

(Robert Talaga) 65

Rada Naukowa

JAN BARCZ
PAUL CRAIG
PEDRO CRUZ VILLALÓN
WŁADYSŁAW CZAPLIŃSKI
JACQUELINE DUTHEIL DE LA ROCHERE
TADEUSZ ERECIŃSKI
LECH GARDOCKI
LESZEK GARLICKI
ZBIGNIEW HAJN
ROMAN HAUSER
PIOTR HOFMAŃSKI
KOEN LENAERTS
LESZEK LESZCZYŃSKI
EWA ŁĘTOWSKA
HANNA MACHIŃSKA
INGOLF PERNICE
TERESA ROMER
MATTHIAS RUFFERT
MAREK SAFJAN
WALERIAN SANETRA
RYSZARD SKUBISZ
JANUSZ TRZCIŃSKI
ANDRZEJ WASILEWSKI
BRUNO DE WITTE
ANDRZEJ WRÓBEL
MIROSLAW WYRZYKOWSKI

Kolegium Redakcyjne

Stanisław Biernat – redaktor naczelny
Agnieszka Grzelak
Ireneusz C. Kamiński
Krystyna Kowalik-Bańczyk
Justyna Maliszewska-Nienartowicz
Monika Namysłowska
Nina Półtorak
Maciej Szpunar
Joanna Ołówek – sekretarz redakcji
tel. +48 728 862 272
e-mail: joanna.olowek@wolterskluwer.com

Redaktor języka angielskiego
Katarzyna Paluch

Dyrektor Działu Publikacji Periodycznych
Klaudia Szawłowska
klaudia.szawłowska@wolterskluwer.com
Sekretariat: czasopisma@wolterskluwer.pl
[http://www.czasopisma.wolterskluwer.pl/
europejski-przeglad-sadowy/](http://www.czasopisma.wolterskluwer.pl/europejski-przeglad-sadowy/)

Sprzedaż i prenumerata:
Księgarnia internetowa Wolters Kluwer Polska
www.Profinfo.pl – tel. +48 732 122 863
lub infolinia 801 044 545,
e-mail: PL-prenumerata@wolterskluwer.com
Ruch – tel. 22 693 70 00 lub 801 800 803,
Kolporter – tel. 801 404 044,
GLM – tel. +48 504 914 773,
Garmond – tel. 22 837 30 08

Nakład 450 egz.

Wydawca
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

www.wolterskluwer.pl

dr Jerzy Plewa

Ekspert Team Europe Direct, były Dyrektor Generalny d.s. Rolnictwa Komisji Europejskiej.

UE-Mercosur: umowa partnerstwa, która dzieli

Słowa kluczowe: UE-Mercosur, umowa handlowa, zrównoważony rozwój, wylesianie Amazonii, standardy sanitarne i fitosanitarne, Porozumienie paryskie, bezpieczeństwo surowcowe

Umowa partnerska UE-Mercosur to jedno z najważniejszych porozumień handlowych Unii Europejskiej, negocjowane przez ponad dwie dekady. Obejmuje aspekty handlowe, polityczne oraz współpracy i budzi liczne kontrowersje wśród państw członkowskich UE. Główne elementy umowy to redukcja i eliminacja cel, regulacje dotyczące środowiska i klimatu, standardy pracy oraz mechanizmy rozwiązywania sporów. Negocjacje rozpoczęły się w 1999 r., a porozumienie polityczne osiągnięto w 2019 r., jednak od tego czasu ratyfikacja została opóźniona z powodu obaw związanych z ochroną europejskiego rolnictwa i środowiska. Kluczowe państwa sprzeciwiające się umowie to Francja, Polska, Austria, Irlandia i Holandia. Umowa przewiduje m.in. zniesienie cel na ponad 90% wymiany handlowej, ochronę oznaczeń geograficznych oraz mechanizmy egzekwowania standardów sanitarnych i fitosanitarnych. Jednym z głównych wyzwań jest zabezpieczenie zasobów surowcowych i energetycznych UE oraz zapewnienie zgodności z Porozumieniem paryskim¹. Spór o umowę ujawnia podziały między dążeniem do globalnej liberalizacji handlu a obawami o zrównoważony rozwój i interesy europejskich rolników. Przyszłość porozumienia pozostaje niepewna, zależna od kompromisu w kwestiach ekologicznych i rolniczych oraz politycznej woli ratyfikacji.

1. Wprowadzenie

Komisja Europejska reprezentująca państwa członkowskie Unii Europejskiej 6.12.2024 r. osiągnęła polityczne porozumienie z Mercosur (Wspólny Rynek Południowy: Argentyna, Brazylia, Paragwaj i Urugwaj) w sprawie tekstów Umowy partnerskiej UE-Mercosur. Teksty te obejmują uzgodnione w czerwcu 2019 r. dokumenty², a także komponenty polityczne i dotyczące współpracy uzgodnione w czerwcu 2020 r. i podczas negocjacji prowadzonych od marca 2023 r. do grudnia 2024 r.³

Opublikowane teksty mają charakter wyłącznie informacyjny i mogą zostać poddane dalszym modyfikacjom, w tym w wyniku

procesu rewizji prawnej. Ostateczna wersja umowy zostanie ustalona w momencie jej podpisania. Umowa stanie się wiążąca dla stron na mocy prawa międzynarodowego dopiero po zakończeniu przez każdą ze stron wewnętrznych procedur prawnych niezbędnych do jej wejścia w życie (lub jej tymczasowego stosowania). W dalszej części analizy wykorzystano również komentarze i wyjaśnienia dostępne na stronach Komisji Europejskiej⁴.

Część handlowa umowy obejmuje: cła, reguły pochodzenia, techniczne bariery w handlu, środki sanitarne i fitosanitarne, usługi, zamówienia publiczne, własność intelektualną, małe i średnie przedsiębiorstwa.

Niehandlowa część umowy obejmuje: zobowiązania dotyczące ochrony środowiska i klimatu (w tym odniesienie do Porozumienia paryskiego⁵), standardów pracy i praw człowieka

1 Porozumienie paryskie do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku 9.05.1992 r., przyjęte w Paryżu 12.12.2015 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 36) – dalej Porozumienie paryskie.

2 European Commission, *EU-Mercosur: Text of the agreement*, https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/MERCOSUR/eu-MERCOSUR-agreement/text-agreement_en (dostęp: 28.04.2025 r.).

3 Zob. <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7afe32e36cbd0e/library/86fb1930-16ed-4ac6-af25-5e0ad0d0c816/details?download=true> (dostęp: 28.04.2025 r.).

4 *Questions and answers on the EU-Mercosur partnership agreement*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_24_6266 (dostęp: 28.04.2025 r.); European Commission, *Factsheet: EU-Mercosur partnership agreement*, 2019, https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/MERCOSUR/eu-MERCOSUR-agreement/factsheet-eu-MERCOSUR-partnership-agreement_en (dostęp: 28.04.2025 r.).

5 Porozumienie paryskie to międzynarodowy traktat klimatyczny, którego celem jest ograniczenie globalnego ocieplenia do poziomu poniżej 2°C,

(zgodnie z normami Międzynarodowej Organizacji Pracy), mechanizmów rozwiązywania sporów w kwestiach zrównoważonego rozwoju, demokratycznej kontroli i przejrzystości procesu wdrażania, a także ochrony ludności rdzennej i różnorodności biologicznej.

Umowa wywołuje poważne kontrowersje w UE. Francja, Irlandia, Holandia, Austria i Polska sprzeciwiają się umowie w obecnym kształcie, wyrażając obawy dotyczące jej potencjalnego wpływu na europejskie rolnictwo oraz na lasy Amazonii. Włochy wydają się niezdecydowane i mogą poprzeć zarówno jedną, jak i drugą stronę sporu. Sprzeciw wobec umowy wyrażają organizacje rolnicze i ekologiczne.

2. Kontekst historyczny i kluczowe etapy negocjacji

Dialog między UE a Mercosur rozpoczął się w 1999 r. i miał na celu zawarcie umowy stowarzyszeniowej obejmującej dialog polityczny, współpracę oraz handel. Umowa partnerska UE-Mercosur była negocjowana przez ponad dwie dekady i jest jednym z najbardziej skomplikowanych porozumień handlowych, jakie kiedykolwiek negocjowała UE. Ze względu na swój status umowy mieszanej, obejmującej zarówno kompetencje wyłączne UE, jak i kompetencje krajowe, musi ona przejść wieloetapowy proces zatwierdzenia na poziomie instytucji unijnych oraz każdego z 27 państw członkowskich UE.

2.1. Kluczowe etapy proceduralne⁶

Komisja Europejska zaproponowała rozpoczęcie negocjacji w sprawie umowy handlowej między UE a Mercosur w 1999 r. W czerwcu tego samego roku Rada UE formalnie zatwierdziła mandat, upoważniając Komisję do prowadzenia rozmów.

Negocjacje rozpoczęły się w 2000 r. i koncentrowały się na obniżeniu cel, handlu produktami rolnymi oraz dostępie do rynków przemysłowych. Rozmowy zakończyły się jednak impasem w 2004 r. – UE broniła dostępu do sektora rolnego, podczas gdy Mercosur niechętnie podchodził do liberalizacji przemysłu.

Po 6-letniej przerwie negocjacje zostały wznowione w 2010 r., a w latach 2016–2019 nabrały tempa. Kluczowe priorytety rozmów obejmowały:

- 1) redukcję cel, tak aby zrównoważyć dostęp Mercosur do rynku rolnego UE z możliwością unijnego eksportu sektora przemysłowego;
- 2) standardy środowiskowe i warunki pracy, by dostosować umowę do zasad zrównoważonego rozwoju;
- 3) mechanizmy rozstrzygania sporów, gwarantujące przestrzeganie umowy i jej właściwe wdrażanie.

Po 20 latach negocjacji, 28.06.2019 r., UE i Mercosur osiągnęły porozumienie polityczne. Umowa została paraflowana

przez obie strony, co oznacza, że tekst został uzgodniony, ale nie ma jeszcze mocy prawnej.

3. Kontrola prawna i proces zatwierdzania na poziomie UE

Komisja Europejska przeprowadziła przegląd prawny i językowy, finalizując tekst umowy w lipcu 2020 r. Następnie Komisja przygotowała wniosek dotyczący zatwierdzenia umowy.

Sprzeciw polityczny i opóźnienia (2020–2023)

W październiku 2020 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję odrzucającą umowę, powołując się na:

- 1) obawy dotyczące wylesiania Amazonii i brak wiążących zobowiązań środowiskowych;
- 2) nieuczciwą konkurencję dla unijnych rolników, szczególnie w sektorach wołowiny i drobiu;
- 3) sprzeciw Francji, Austrii, Irlandii i Holandii, który dodatkowo zahamował proces ratyfikacji.

Nowa próba ożywienia umowy (2023–2024)

W 2023 r. Komisja Europejska i Mercosur zaproponowały „Dodatkowy Instrument” mający na celu:

- 1) wzmocnienie zabezpieczeń środowiskowych zapobiegających wylesianiu,
- 2) wprowadzenie mechanizmów monitorowania dla zrównoważonego handlu.

Pomimo tych wysiłków opór ze strony Francji, Austrii, Irlandii, Holandii i (od grudnia 2024 r.) Polski pozostaje silny.

4. Obecna sytuacja w Radzie UE⁷

Proces nie może posunąć się naprzód bez zatwierdzenia umowy przez Radę UE. Zatwierdzenie w Radzie UE wymaga głosowania kwalifikowaną większością głosów (QMV):

- 1) co najmniej 55% państw członkowskich (15 z 27) musi głosować za;
- 2) państwa te muszą reprezentować co najmniej 65% ludności UE.

Blokująca mniejszość musi składać się z co najmniej czterech państw członkowskich reprezentujących 35% ludności UE. Bez zatwierdzenia w Radzie UE i podpisania umowy nie są możliwe dalsze kroki proceduralne prowadzące do wejścia w życie postanowień umowy.

Umowa UE-Mercosur jest porozumieniem mieszanym, wymaga więc ratyfikacji przez wszystkie 27 państw członkowskich UE warunkującej wejście w życie wszystkich postanowień umowy. Każdy parlament narodowy musi zatwierdzić umowę po jej formalnym podpisaniu przez Radę UE.

Francja, Austria, Irlandia, Holandia i Polska zapowiedziały, że nie ratyfikują umowy bez istotnych zmian. Belgia może również stanowić wyzwanie, jeśli regionalny parlament Walonii odrzuci umowę, tak jak miało to miejsce w przypadku umowy

a optymalnie do 1,5°C w stosunku do epoki przedprzemysłowej. Zobowiązuje państwa do przedstawienia krajowych planów redukcji emisji gazów cieplarnianych i wspierania krajów rozwijających się w adaptacji do zmian klimatu – zob. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/paris-agreement-climate/> (dostęp: 28.04.2025 r.).

6 G. Grieger, *Ratification scenarios for the EU-MERCOSUR agreement*, <https://epthinktank.eu/2024/12/20/ratification-scenarios-for-the-eu%E2%80%9191MERCOSUR-ag> (dostęp: 28.04.2025 r.).

7 G. Grieger, *Ratification...*